

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD – 4101-010-02/2012
P/12/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/093 – Nabór, postępowanie kwalifikacyjne i szkolenie nowo przyjętych funkcjonariuszy ABW, CBA, Policji i Straży Granicznej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Henryk Świtoński, doradca ekonomiczny k.p., na podstawie upoważnienia do kontroli nr 080451 z dnia 24.07.2012 r. 2. Piotr Lewandowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 080445 z dnia 10.07.2012 r. ¹ (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku, ul. Okopowa 15, 80-819 Gdańsk (dalej: „KWP” lub „Komenda”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Nadinspektor Wojciech Sobczak, Komendant Wojewódzkiej Policji w Gdańsku (dowód: akta kontroli str.3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

Uzasadnienie
oceny ogólnej

- prawidłowa organizacja i realizacja naboru oraz postępowań kwalifikacyjnych kandydatów do służby w Policji,
- właściwa organizacja służby przygotowawczej nowo przyjętych funkcjonariuszy w zakresie, na który kontrolowana jednostka miała wpływ,
- zapewnienie bazy szkoleniowej dla funkcjonariuszy pozwalającej na utrzymanie przez policjantów sprawności fizycznej, a także umiejętności strzeleckich.

Stwierdzone nieprawidłowości, które nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność, dotyczyły:

- niewykorzystania pełnego limitu przyjęć do służby w 2010 r. i 2011 r.,
- nieterminowego opiniowania służbowego policjantów w służbie przygotowawczej,
- organizowania i realizowania szkoleń zawodowych w 2011 r., bez ewidencjonowania ich w rocznym planie szkolenia,

¹ Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. Dz. U. z 2012 r., poz. 83 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- nieprzeprowadzenia wymaganych spotkań z policjantami odbywającymi adaptację zawodową.

1. Organizacja i realizacja naboru i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby

1.1. Organizacja i regulacje prawne

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. Dobór i postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów do służby w Policji organizowane było w okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2010-2012 (I półrocze), na podstawie niżej wymienionych aktów prawnych:

- ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³ (dalej: „ustawa o Policji”),
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji⁴ (dalej: „rozporządzenie MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.”),
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji⁵ (dalej: „rozporządzenie MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r.”).

1.1.2. Podstawowymi przepisami resortowymi określającymi tryb, formy i procedury naboru i postępowania kwalifikacyjnego były następujące uregulowania Komendanta Głównego Policji:

- decyzja nr 746 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 października 2007 r. w sprawie przeprowadzania wywiadu zorganizowanego wobec osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz oceny wyników wywiadu⁶,
- decyzja nr 194 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2011 r. zmieniająca decyzję w sprawie przeprowadzania wywiadu zorganizowanego wobec osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz oceny wyników wywiadu⁷,
- decyzja nr 164 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie prowadzenia centralnego zbioru informacji o osobach ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji,

(dowód: akta kontroli str. 87-91)

- decyzja nr 196 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia centralnego zbioru informacji o kandydatach do służby w Policji.

(dowód: akta kontroli str. 92-100)

1.1.3. Uregulowania wewnętrzne Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku (dalej: „Komendant Wojewódzki”) zawarto m.in. w poniższych dokumentach:

- Regulamin Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku z dnia 29 maja 2009 r.,

3 Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

4 Dz. U. Nr 170, poz. 1202 ze zm. (obowiązywało do 15.04.2012 r.)

5 Dz. U. z 2012 r., poz. 432.

6 Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 143.

7 Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 32.

(dowód: akta kontroli str.4-14)

- Szczegółowy zakres zadań Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy (dalej: „WKiS”) z dnia 16 października 2008 r. zmieniany do czasu zakończenia kontroli sześciokrotnie.

(dowód: akta kontroli str.15-86)

- decyzje Komendanta Wojewódzkiego w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia wywiadu zorganizowanego oraz komisji do sporządzenia listy kandydatów do służby spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji⁸,

(dowód: akta kontroli str.101-113)

- karty opisu stanowisk pracy w przypadku stanowisk policyjnych oraz szczegółowe zakresy obowiązków w przypadku stanowisk pracowników etatowych zatrudnionych w WKiS.

(dowód: akta kontroli str. 114-134)

W zakresie organizacji i regulacji prawnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Nabór

Opis stanu faktycznego

- 1.2.1. W Komendzie nie określono wykazu stanowisk wymagających szczegółowych kwalifikacji, predyspozycji oraz umiejętności od kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, ponieważ nie było takiego wymogu.

Naczelnik WKiS (dalej: „Naczelnik”) wyjaśnił, że predyspozycje kandydata badane były dopiero w postępowaniu kwalifikacyjnym, a parametry do uzyskania największej liczby punktów z poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego określone zostały w rozporządzeniach w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 135-136)

- 1.2.2. Nabór kandydatów do służby w Komendzie odbywał się z inicjatywy: Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Policji, Zespołu ds. Doboru KWP (dalej: „Zespół ds. Doboru”) oraz komend powiatowych. Dobór kandydatów był realizowany przez Zespół ds. Doboru.

KWP nie ustalała liczby osób objętych naborem. Dokumenty kandydatów do służby w Policji przyjmowane były od 4 stycznia 2010 r. do 26 lipca 2011 r. oraz od 2 stycznia do 15 lutego 2012 r. W pozostałych okresach, tj. od 27 lipca do 31 grudnia 2011 r. oraz od 16 lutego do końca 2012 r., przyjmowanie dokumentów było wstrzymane na podstawie decyzji Komendanta Wojewódzkiego. O wstrzymaniu przyjmowania dokumentów powiadamiane były: Wojewódzki Urząd Pracy, powiatowe urzędy pracy oraz komendy powiatowe i miejskie Policji województwa pomorskiego. Wstrzymanie przyjmowania dokumentów kandydatów do służby w Policji uzasadniono dużą liczbą uprzednio zgłoszonych ofert, co spowodowało brak możliwości analizy nowych ofert przez Zespół Doboru.

(dowód: akta kontroli str.454-459)

Komendant Główny Policji określał limity oraz terminy przyjęcia kandydatów do służby w Policji, o czym powiadamiał Komendę. Komendant Wojewódzki zatwierdzał listę osób, które przeszły wszystkie etapy postępowania

kwalifikacyjnego i zostały umieszczone na liście przewidzianych do przyjęcia do służby w Policji. NIK pozytywnie ocenia zamieszczanie tych informacji na stronach internetowych Komendy Głównej Policji (dalej: „KGP”) i KWP (www.policja.pl oraz www.pomorska.policja.gov.pl).

(dowód: akta kontroli str.146)

- 1.2.3. W kontrolowanym okresie nabór kandydatów do służby w KWP realizowano w systemie ciągłym (okresowo zawieszano przyjmowanie dokumentów), ograniczając się do działań pasywnych. Polegały one na gromadzeniu dokumentacji kandydatów do służby w KWP składanych w wyniku informacji o naborze do służby, zamieszczonych na stronach internetowych, w powiatowych urzędach pracy i komendach Policji, a także udzielanych przez przedstawicieli Policji uczestniczących w organizowanych przez władze powiatów, gmin i organizacje publiczne: powiatowych targach pracy, spotkaniach z lokalną społecznością, a także z młodzieżą w szkołach, imprezach plenerowych, w tym „Bałtyckim Festiwalu Nauki”, „Wspólne Bezpieczne Chmielno”, „Dni Jakubowe”, „Maraton ekologiczny”. Ponadto komendy powiatowe Policji w Kartuzach oraz Nowym Dworze Gdańskim współpracowały ze szkołami ponadpodstawowymi prowadzącymi klasy o profilu policyjnym, w których przybliżano uczniom służbę w Policji. Nie organizowano naboru kandydatów w formie aktywnego naboru, tj. poszukiwania osób posiadających określone kwalifikacje lub uprawnienia.

(dowód: akta kontroli str.135,137, 460-475)

- 1.2.4. Komenda nie zawarła formalnych umów z władzami powiatów, gmin, organizacji publicznych, szkół w zakresie aktywnego naboru kandydatów do służby w Policji. NIK uznaje wyjaśnienia Naczelnika, że *„...nie było takiej potrzeby. Liczba chętnych do służby w Policji przekraczała możliwości analizy wszystkich podań.”*

Procedurę kwalifikacyjną realizowano zgodnie z przepisem §8 ust.1 rozporządzenia MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., od dnia złożenia dokumentów przez kandydata do służby w Policji.

(dowód: akta kontroli str. 137,144)

- 1.2.5. W analizowanym okresie dokumenty złożyło łącznie 7433 kandydatów, w tym 2914 osób w 2010 r., 1868 w 2011 oraz 2551 w 2012 r. Wobec 21 osób (0,3 % wszystkich przyjętych) prawidłowo nie wszczęto postępowań kwalifikacyjnych - dotyczyło to 3 przypadków w 2010 r. i 3 w 2011 oraz 15 przypadków w 2012 r., ponieważ dokumenty złożono bez zachowania wymogu 12 miesięcznej przerwy od ostatniego (niezaliczonego) testu psychologicznego (13 osób), 6 miesięcznej przerwy od dnia przerwania poprzedniego postępowania (4 osoby), a także przekazania dokumentów w okresie wstrzymania naboru (1 osoba) i niespełnienia wymogów ustawowych (3 osoby).

(dowód: akta kontroli str. 136, 147)

- 1.2.6. Wyznaczone przez Komendanta Głównego Policji limity przyjęć do służby, w ramach procedury konkursowej i kandydackiej, wynosiły 291 osób w 2010 r., 330 w 2011 r. Do listopada 2012 r., limit określono na 279, w tym do 30 czerwca 2012 r. 64 osoby. W 2010 r. przyjęto 267 Policjantów (260 w procedurze konkursowej i 7 przywrócono do służby), w 2011 przyjęto 331 policjantów (8 przywrócono do służby), a do 30.06.2012 r. przyjęto 65 policjantów (1 przywrócony do służby).

(dowód: akta kontroli str. 394-395,476-498)

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że przeprowadzane przez KWP w 2010 i 2011 r. nabory nie zapewniły pełnego wykorzystania przyznanych przez Komendanta Głównego Policji limitów, o których każdorazowo w formie pisemnej informował Komendanta Wojewódzkiego. W okresie tym przyjęto w procedurze konkursowej i kandydackiej 647 osób, tj. o 38 mniej niż określał wyznaczony limit, w tym w 2010 r. mniej o 31 osób, a w 2011 r. o 7 osób. Przyczyną powyższego były rezygnacje lub przesunięcia terminów przyjęcia części kandydatów do służby spowodowane długim okresem realizacji poszczególnych etapów naboru, w tym organizowanych w KWP testów psychologicznych (Multiselekt), których czas oczekiwania na badanie wynosił w 2010 r. ok. 9 miesięcy (obecnie w wyniku utworzenia dodatkowego stanowiska czas ten skrócono do 3-4 miesięcy), a także wykonywanych poza Komendą testów wiedzy i sprawności fizycznej, postępowania sprawdzającego i badań przez komisję lekarską. Pomimo, że w Komendzie występowała znaczna liczba wakujących stanowisk (na dzień 31 grudnia 2010 r. - 315, 2011 r. – 307), z uwagi na ograniczone możliwości analizy nowych ofert przez Zespół Doboru, Komendant Wojewódzki wstrzymywał czasowo przyjmowanie dokumentów od kandydatów do służby w Policji.

(dowód: akta kontroli str. 394-395, 476-498)

Opis stanu
faktycznego

1.2.7. W prowadzonej ewidencji nie wyodrębniano dokumentacji kandydatów do służby wynikającej z działań o charakterze aktywnym lub pasywnym, ponieważ nie było takiego obowiązku.

(dowód: akta kontroli str. 137,146)

1.2.8. Funkcjonowanie systemu naboru do służby w Policji i jego efektywność, w tym prawidłowość wykonywania w Komendzie czynności określonych w rozporządzeniu MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. nie było tematem kontroli bądź zadań audytowych wykonywanych przez służby Komendy. W złożonym wyjaśnieniu brak ww. czynności Naczelnik uzasadniał tym, że „dobór do służby w Policji jest prowadzony centralnie przez KGP, która jest głównym administratorem danych kształtującym, koordynującym i wprowadzającym zmiany w systemie naboru”.

(dowód: akta kontroli str.137,147)

1.3. Postępowanie kwalifikacyjne

Opis stanu
faktycznego

Spośród objętych badaniem kontrolnym 220 losowo wybranych kandydatów, 100 zostało przyjętych do służby w Policji, a 120 zrezygnowało, bądź ich podanie rozpatrzono odmownie.

(dowód: akta kontroli str.304-308)

1.3.1. Realizując postępowanie kwalifikacyjne wobec kandydatów do służby w KWP przeprowadzono badania, czynności oraz sporządzano dokumenty zgodnie z procedurą określoną rozporządzeniami MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego oraz uregulowaniami wewnętrznymi.

(dowód: akta kontroli str. 390-392)

1.3.2. Osoby przyjęte do służby⁹ (100) przeszły etapy postępowania określone w § 11 rozporządzenia MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. Stwierdzono, że:

– w kontrolowanych aktach osobowych nie zamieszczano informacji

⁹ Próbą objęto osoby, które realizowały postępowanie wg przepisów rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.

o przeprowadzeniu rozmowy wstępnej, o której mowa w rozporządzeniu MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. Ustalono, że rozmowy takie przeprowadzano w grupach, a w ich trakcie kandydaci otrzymywali informacje o postępowaniu kwalifikacyjnym, szkoleniu podstawowym oraz udzielano odpowiedzi na zadawane pytania. Ponadto kandydaci otrzymywali skierowania na testy wiedzy i sprawności fizycznej, kwitując ich odbiór. NIK przyjmuje wyjaśnienie Naczelnika, że przepisy ww. rozporządzenia nie określały wymogu sporządzania notatek z rozmów wstępnych, a ponadto od 2012 r. obowiązek przeprowadzania takich rozmów - zgodnie z rozporządzeniem MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r. - już nie istnieje;

- prawdziwość danych zawartych w kwestionariuszu osobowym sprawdzano w ewidencjach, rejestrach i kartotekach. Sprawdzenie w Krajowym Systemie Informacji Policji odbywało się dwukrotnie, przy czym po raz drugi bezpośrednio przed zatwierdzeniem listy kandydatów - zgodnie z § 13 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.;
- przeprowadzane były testy psychologiczne określające predyspozycje intelektualne i osobowościowe kandydatów. Karty oceny predyspozycji psychologicznych sporządzane były przez ekspertów sekcji psychologów KWP;
- przeprowadzano wywiad zorganizowany, mający na celu w szczególności ocenę umiejętności formułowania wypowiedzi, nawiązywania i podtrzymywania kontaktu werbalnego i niewerbalnego oraz autoprezentacji kandydata do służby, a także ustalano motywację do podjęcia służby w Policji. Decyzjami Komendanta Wojewódzkiego¹⁰ powołano zespoły do przeprowadzania wywiadu zorganizowanego oraz komisje do sporządzania listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji;
- zdolność fizyczną i psychiczną kandydatów do służby ustalała Wojewódzka Komisja Lekarska MSWiA w Gdańsku lub Koszalinie,
- listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji zatwierdzał Komendant Wojewódzki.

(dowód: akta kontroli str. 101-113, 309-312, 391-392, 405, 499-502)

1.3.3. Kwestionariusze osobowe przyjmowane były przez pracowników Zespołu ds. Doboru, dla których zadania te określone zostały w szczegółowych zakresach obowiązków oraz kartach opisu stanowiska. Przyjęcie kwestionariusza następowało po jego sprawdzeniu przez przyjmujących kwestionariusz i po uzupełnieniu przez kandydata do służby ewentualnych braków. Kontrola 220 kwestionariuszy wykazała ich kompletność – wszystkie wymagane rubryki były wypełnione.

(dowód: akta kontroli str.118-133)

1.3.4. Z analizowanej grupy 220 składających podania wobec 113 kandydatów przeprowadzono zwykle postępowania sprawdzające, stwierdzając w 68 przypadkach ukaranie mandatami za wykroczenia. Nie miało to wpływu na ich postępowanie kwalifikacyjne.

(dowód: akta kontroli str.389)

1.3.5. Testy sprawności fizycznej dla kandydatów do służby w Policji przyjmowanych

przez Komendę organizowała Szkoła Policji w Słupsku, wg kryteriów określonych przez Komendanta Głównego Policji - zgodnie z § 12 ust 2 rozporządzenia MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. Skontrolowane karty oceny sprawności fizycznej (zamieszczane w aktach osobowych kandydata) zawierały informacje o wynikach testów i były podpisane przez trzyosobową komisję oraz osoby podlegające badaniu. Testy zaliczyli wszyscy kandydaci przyjęci do służby w Policji.¹¹

(dowód: akta kontroli str.499-502, 547-557)

- 1.3.6. Kontrola akt osobowych 120 osób ubiegających się o pracę w Policji, których postępowanie przerwano i odrzucono kandydaturę, z uwagi na negatywny wynik etapu postępowania wykazała, że we wszystkich przypadkach dokumentowano uzasadnienie podjętej decyzji. Były to: notatki służbowe w przypadkach rezygnacji kandydata lub jego niezainteresowania kontynuowaniem procedury, a także stwierdzenie nieprawdziwych danych w złożonych dokumentach, wyniki testów psychologicznych i sprawnościowych, wyniki badań lekarskich. Zainteresowani byli poinformowani o przyczynie zakończeniu postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 499-502)

- 1.3.7. Czas od rozpoczęcia postępowania do dnia przyjęcia do służby wynosił od 7 do 26 miesięcy (średni czas około 11 miesięcy)¹². Czas oczekiwania na przyjęcie do służby wynikał m.in. z wyznaczanych terminów realizacji poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego (tzw. Multiselekt, testy sprawnościowe przeprowadzane w szkołach Policji, badania komisji lekarskiej) oraz wyznaczenia terminu naboru przez Komendanta Głównego Policji.

(dowód: akta kontroli str. 406-411,494-498)

- 1.3.8. W kontrolowanym okresie do KWP wpłynęły 2 skargi dotyczące naboru i postępowania kwalifikacyjnego:

- skarga z dnia 7 grudnia 2011 r., w której osoba ubiegająca się o przyjęcie do służby kwestionowała sposób przeprowadzenia badania psychologicznego przez psychologa, w obecności osoby trzeciej – stażysty, bez zgody badanego. Skargę uznano za niepotwierdzoną i nie przychylnono się do wniosku skarżącego o unieważnienie postępowania kwalifikacyjnego,

(dowód: akta kontroli str.147, 335-344)

- skarga z dnia 12 stycznia 2012 r. dotyczyła niewłaściwego, zdaniem skarżącego, sposobu prowadzenia rekrutacji funkcjonariuszy przez pracowników WKiS. Skargę uznano jako pozbawioną znamion zasadności. Komendant Wojewódzki odpowiedział na postawione zarzuty wyjaśniając skarżącemu obowiązujące procedury związane z przyjmowaniem dokumentów od kandydatów do służby w Policji.

Po rozpatrzeniu obu skarg, skarżącym udzielono odpowiedzi w dniu 23.01.2012 r.

(dowód: akta kontroli str.345-352)

- 1.3.9. Procedury dotyczące postępowania z dokumentami określone zostały w Zarządzeniu nr 93 MSWiA z dnia 17.12.2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji¹³, w którym przewidziano sposób, miejsce i okres

¹¹ Najlepszy czas sprawnościowego pokonania toru przeszkód wynosił 1.12,9 sekund. Minimalne normy czasowe do zaliczenia testu wahały się do 1.43,1- 1.45,0. Z analizowanej grupy 220 osób test zaliczyło 177 osób.

¹² do 10 miesięcy oczekiwało 48 policjantów, od 11-16 miesięcy oczekiwało 41 policjantów

¹³ Dz.U. MSWiA z 2008 r. Nr 1, poz.1

przechowywania dokumentów, a także w decyzjach Komendanta Wojewódzkiego:

- Nr 29/2008 z dnia 21.01.2008 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla komórek i jednostek organizacyjnych podległych Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Gdańsku.
- Nr 89/2010 z dnia 25.03.2010 r. zmieniająca decyzję w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla komórek i jednostek organizacyjnych podległych Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Gdańsku.
- Nr 152/2011 z dnia 18.04.2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla komórek i jednostek organizacyjnych podległych Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Gdańsku.

Kandydaci do służby w Policji składali dokumenty osobiście w WKiS. Jedynie w I kwartale 2012 r., dokumenty były też składane w komórkach kadrowych komend miejskich Policji oraz komend powiatowych Policji.

Dokumenty kandydatów do służby nie były przyjmowane drogą elektroniczną, co było zgodne z przepisami ustawy o Policji oraz rozporządzenia MSWiA w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., bowiem wymagane było przedstawienie do wglądu oryginalnych dokumentów potwierdzających m.in. posiadane wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, stosunek do służby wojskowej.

Dokumenty, po złożeniu do składnicy akt, nie były ponownie wykorzystywane, a ich niszczenie odbywało się zgodnie z przyznaną im kategorią (kat. „BC-Z”) protokolarnie, przez wyznaczonego pracownika WKiS.

(dowód: akta kontroli str. 148, 351, 383-388)

W zakresie postępowania kwalifikacyjnego nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Pozostałe zagadnienia w zakresie organizacji i realizacji naboru

Opis stanu faktycznego

Kandydaci do służby podpisywali m.in. „zgode” na przetwarzanie danych osobowych zawartych w niniejszym kwestionariuszu osobowym, zgodnie z przepisami art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁴. W aktach osobowych nie zamieszczano adnotacji o sposobie realizacji przez administratora obowiązku informowania osób wypełniających kwestionariusze, o ich prawach wynikających z art. 24 ust. 1 ustawy. Ustalono, że kandydaci do służby byli informowani ustnie o uprawnieniach wynikających z ww. przepisu.

(dowód: akta kontroli str. 571-574)

NIK uważa za zasadne informowanie kandydatów do służby w formie pisemnej o ich uprawnieniach wynikających z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, co zapewni Komendantowi Wojewódzkiemu dowód wykonania ciążącego na nim, ustawowego obowiązku.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹⁵, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji i realizacji naboru i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w policji.

¹⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

¹⁵ Podobnie jak przy ocenie ogólnej, przy ocenie częściowej Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

2. Organizacja i przebieg służby przygotowawczej

2.1. Organizacja służby przygotowawczej

2.1.1. W Komendzie organizowano przebieg służby przygotowawczej na podstawie decyzji nr 374 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2009 r. w sprawie adaptacji zawodowej policjantów w służbie przygotowawczej¹⁶ (dalej: „Decyzja w sprawie adaptacji zawodowej”). Adaptację zawodową realizowano w trzech etapach, nie formułując planu służby dla poszczególnych policjantów:

- szkolenie zawodowe podstawowe. Program / plan szkolenia określony był przez KGP. Szkolenie organizowano i przeprowadzano w szkołach Policji. Średni czas szkolenia wynosił około 6 miesięcy,
- delegowanie policjanta po ukończeniu szkolenia podstawowego do czasowego pełnienia służby w oddziale prewencji Policji albo samodzielny pododdziale prewencji Policji (dalej: „OPP”). Szkolenia odbywały się w Gdańsku i Piasecznie. Program / plan szkolenia określony był przez KGP – trwał 49 dni,
- wykonywanie obowiązków służbowych w jednostce organizacyjnej Policji, w której policjant pełni służbę. Nie sporządzano ujednoliconego planu/programu szkolenia. Realizacja zadań przez funkcjonariusza uzależniona była od pionu (np. prewencji/kryminalny/logistyczny), w którym odbywa służbę. Rozwój policjanta następował również poprzez skierowanie na szkolenia specjalistyczne w zależności od specyfiki służby (np. funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego kierowano na kurs specjalistyczny w zakresie videorejestratorów wykroczeń).

Szkolenia specjalistyczne planowane i organizowane były przez KGP, gdzie jedynie częściowo uwzględniano zapotrzebowanie składane przez KWP.

W celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych funkcjonariusze (w tym w służbie przygotowawczej) kierowani byli na doskonalenie lokalne zgodnie z ustalonym przez kierownika jednostki organizacyjnej potrzebami w tym zakresie. Działania te realizowano na podstawie uregulowań rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 156-157, 314-315, 413)

2.1.2. Za przygotowanie i przebieg procesu adaptacji zawodowej policjantów odpowiedzialny był wyznaczany każdorazowo opiekun służbowy, na każdym etapie adaptacji zawodowej. Opiekunami byli nimi:

- przełożony oraz nauczyciel policyjny - w okresie odbywania szkolenia zawodowego podstawowego przez policjanta,
- policjant wyznaczony przez dowódcę OPP - w okresie oddelegowania policjanta do czasowego pełnienia służby w tym oddziale,
- kierownik komórki organizacyjnej, w której policjant pełnił służbę, albo wyznaczony przez niego policjant - od dnia ukończenia szkolenia zawodowego podstawowego do dnia zakończenia służby przygotowawczej przez policjanta.

¹⁶ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 66

¹⁷ Dz.U. Nr 126, poz. 877 ze zm.

Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi wykonujący obowiązki opiekuna służbowego nie pobierali wynagrodzenia za wykonywanie tych zadań.

Opiekun służbowy nowo przyjętego funkcjonariusza realizował zadania określone w § 4 Decyzji w sprawie adaptacji zawodowej.

(dowód: akta kontroli str. 156-157)

W zakresie organizacji służby przygotowawczej nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2.Przebieg służby przygotowawczej

Opis stanu
faktycznego

Analiza akt osobowych 100 losowo wybranych nowo przyjętych policjantów, w zakresie przebiegu ich służby przygotowawczej, nie wykazała nieprawidłowości. I tak:

- do służby przygotowawczej zostało skierowanych 96 osób, a do służby kandydackiej 4 osoby. Żadna osoba nie została przyjęta do służby stałej;
- wszyscy nowo przyjęci do służby otrzymali stopień posterunkowego oraz stanowisko podstawowe - „kursant”. W okresie służby przygotowawczej rozkazem Komendanta Wojewódzkiego mianowano ich na stanowisko policjanta;
- policjanci po przyjęciu do służby byli kierowani w pierwszej kolejności na szkolenie podstawowe, które rozpoczynano w okresie do dwóch tygodni od daty przyjęcia do służby;
- w żadnym przypadku indywidualnie nie określono okresu służby przygotowawczej, o którym mowa w art.29 ust.1 ustawy o Policji;
- żadnemu z funkcjonariuszy nie skrócono okresu służby przygotowawczej;
- we wszystkich aktach osobowych znajdowały się podpisane akty ślubowania, zawierające datę złożenia ślubowania. Policjanci składali akty ślubowania w okresie od 1 do 10 dni kalendarzowych po przyjęciu do służby, w tym 43 % w drugim dniu służby. Średni czas od przyjęcia do służby do dnia ślubowania wynosił 3,9 dnia;
- w badanym okresie 7 policjantów otrzymało awanse, w tym 6 na stopień starszego posterunkowego (po okresie 9 do 21 miesiącach służby), a jeden na stopień starszego posterunkowego (po 15 miesiącach służby), a następnie na stopień sierżanta (po 27 miesiącach służby). Żadnego z policjantów nie przeniesiono na niższe stanowiska;
- żaden z funkcjonariuszy nie został zwolniony ze służby na podstawie stwierdzonej w opinii „nieprzydatności do służby”, a także innych powodów.

W okresie służby przygotowawczej z grupy badanych policjantów zwolnionych zostało 11 osób, w tym 4 z kandydackiej, na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 października 1992 r.¹⁸ Na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o Policji (tj. w terminie 3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia wystąpienia ze służby) zwolnionych zostało 7 policjantów. Jedna osoba została przeniesiona do służby w innej jednostce.

Ogółem w Komendzie, w analizowanym okresie ze służby zwolniono 35 osób, w tym z powodu rezygnacji ze służby 18 osób, niezaliczenia szkolenia podstawowego 10 osób, wydalenia ze służby 4 oraz orzeczenia o trwałej niezdolności do służby 3 osoby.

¹⁸ Przepis § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 października 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad przeznaczania i kierowania poborowych do służby w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych oraz przebiegu tej służby (Dz. U. Nr 80, poz. 412) stanowił, że poborowego zwalnia się ze służby w formacji uzbrojonej po upływie 12 miesięcy jej pełnienia, z uwzględnieniem terminów zwalniania z tej służby lub ograniczenia czasu jej trwania, ustalonych na podstawie art. 56 ust. 1b lub 1c ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

(dowód: akta kontroli str.399, 406-411, 499-502, 527-540)

W zakresie przebiegu służby przygotowawczej nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Opiniowanie funkcjonariuszy

Opis stanu
faktycznego

Opinie o funkcjonariuszach będących w służbie przygotowawczej sporządzano na formularzach opinii służbowej zgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2010 r. w sprawie opiniowania służbowego policjantów¹⁹ (dalej: „rozporządzenie MSWiA z 30 sierpnia 2010 r.”) przy zastosowaniu kryteriów oraz opisowej skali ocen będących załącznikiem nr 1.²⁰

Z grupy losowo wybranych 100 funkcjonariuszy 54 opiniowano jednokrotnie, a 13 funkcjonariuszom wydano po 2 opinie. Pozostałych 33 funkcjonariuszy nie opiniowano z uwagi na okres służby krótszy niż 12 miesięcy. Stwierdzono, że ośmiu funkcjonariuszy opiniowano rzadziej niż raz na 12 miesięcy. Pomimo, że wszystkie opinie były pozytywne, nie miało to wpływu na skrócenie służby przygotowawczej lub zwolnienie z jej odbywania.

Ogółem wystawiono 360 ocen, z których 4,4 % to oceny szóstka, 41,6 % to oceny piątka, 30,3 % to oceny czwórka, 20,6 % to oceny trójka, 3,1% to oceny dwójka²¹. Pozytywna opinia miała wpływ na mianowanie funkcjonariuszy na wyższe stopnie policyjne i stanowiska służbowe.

(dowód: akta kontroli str. 436)

Ustalone
nieprawidłowości

Stwierdzono, że ośmiu funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej opiniowano rzadziej niż raz na 12 miesięcy, czym naruszono przepis § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MSWiA z 30 sierpnia 2010 r. Kontrola terminowości wydanych 67 opinii wykazała osiem przypadków opóźnienia (od 40 do 187 dni) w stosunku do wymaganego terminu. Z wyjaśnień przełożonych odpowiedzialnych za wystawienie opinii, wynikało to z błędnej daty wpisanej w opinii (2 przypadki), a także zmian organizacyjnych i przełożonych funkcjonariusza (4), błędnej interpretacji terminu opiniowania (1), urlopów i zwolnień lekarskich opiniowanego (1).

2.4. Pozostałe zagadnienia w zakresie organizacji i przebiegu służby przygotowawczej

Opis stanu
faktycznego

2.4.1.KWP nie dokonywała analiz oraz kontroli postępowania przygotowawczego. Według wyjaśnienia Naczelnika „ocena efektywności służby przygotowawczej dokonywana była w formie opinii służbowej wykonywanej zgodnie z uregulowaniami zawartymi w rozporządzeniu MSWiA z 30 sierpnia 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 148,319)

2.4.2.W okresie objętym kontrolą do Wydziału Techniki Operacyjnej przyjęto 5, a do WKiS 2 funkcjonariuszy, przy czym czas od przyjęcia do służby do zakończenia kontroli 3 funkcjonariuszy był dłuższy niż 12 miesięcy.

Ustalone
nieprawidłowości

¹⁹ Dz.U. Nr 170, poz.1145

²⁰ Wcześniej obowiązywało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie opiniowania służbowego funkcjonariuszy Policji oraz wzoru formularza opinii służbowej. Dz.U. Nr 98, poz. 890 ze zm.

²¹ Ocena 1 najniższa a 6 najwyższa

Stwierdzono, że Komendant Wojewódzki nie przeprowadził spotkań w celu dokonania podsumowania dotychczasowego przebiegu adaptacji zawodowej trzech ww. policjantów zatrudnionych w KWP, mimo że w przypadku policjanta z Wydziału Techniki Operacyjnej - od jego ślubowania upłynęło 19 miesięcy; a w przypadków policjantów z WKiS - odpowiednio 21 i 15 miesięcy. Do odbycia takiego spotkania, przez Komendanta Wojewódzkiego co najmniej raz w roku, zobowiązywał § 5 Decyzji w sprawie adaptacji zawodowej. Spotkanie z policjantami zatrudnionymi w WKiS przeprowadzone zostało przez Naczelnika WKiS, co w ocenie NIK nie wypełniło obowiązku wynikającego z ww. przepisu.

(dowód: akta kontroli str. 412,435-453)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości²², działalność kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji i przebiegu służby przygotowawczej.

3. System szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w tym baza szkoleniowa

3.1. Baza szkoleniowa

Opis stanu faktycznego

3.1.1. W strukturze KWP do dnia 31 sierpnia 2010 r. działał Ośrodek Szkolenia Policji w Gdańsku (dalej: „OSP”), zlikwidowany zarządzeniem nr 1152 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 lipca 2010 r. W OSP realizowano szkolenia zawodowe podstawowe dla nowo przyjętych policjantów, ponadto zajęcia w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego dla policjantów KWP. W skład bazy kwaterunkowej i dydaktycznej OSP wchodziły: akademik z 200 miejscami noclegowymi, 10 sal wykładowych, obiekty sportowe, w tym sala sportowa, sala judo, siłownia, strzelnica. W OSP na dzień likwidacji zatrudnionych było 25 policjantów oraz pracownik cywilny.

(dowód: akta kontroli str. 151-152,199-203)

Po likwidacji OSP w dyspozycji Komendy pozostała infrastruktura - obiekty sportowe (sala sportowa i sala judo, siłownia, strzelnica) oraz sala wykładowa, w której jednorazowo szkolenie może odbywać 50 osób. W obiektach tych były realizowane zajęcia dla policjantów KWP w zakresie utrzymania i podnoszenia sprawności fizycznej oraz wyszkolenia strzeleckiego w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego, a także zajęcia z zakresu stosowania środków przymusu bezpośredniego, użycia broni palnej oraz w sali wykładowej inne przedsięwzięcia.

W KWP problematyką szkoleń i doskonalenia zawodowego zajmował się (zgodnie z Regulaminem organizacyjnym) zespół 9 osób w WKiS - Sekcja szkolenia i doskonalenia zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 151-152,176-177, 240)

W dyspozycji Policji województwa pomorskiego znajdowało się 18 własnych obiektów sportowych oraz 7 strzelnic.

(dowód: akta kontroli str. 192-195)

²² Patrz przypis 15

W KWP i podległych jednostkach organizacyjnych szkolenia lokalne przeprowadzało 171 instruktorów (w tym 66 w KWP), specjalizujących się w: taktyce i technice interwencji (37), szkoleniu strzeleckim (73), posługiwaniu się pałąką wielofunkcyjną (20) oraz sporcie (51).

Przykładowo w 2011 r. zorganizowano ogółem 2 072 przedsięwzięcia, w ramach których przeszkolono 36 634 policjantów, w tym w Komendzie 566 przedsięwzięć, w których uczestniczyło 16 266 funkcjonariuszy. Ponadto przeprowadzono:

- szkolenia strzeleckie z zakresu pistoletów, broni maszynowej i gładkolufowej (6 205 funkcjonariuszy),
- testy sprawności fizycznej (3 981 funkcjonariuszy).

(dowód: akta kontroli str. 182,190,193, 204)

3.1.2. W analizowanym okresie 3 976 policjantów korzystało z bazy szkoleniowej innych formacji w celu podwyższania umiejętności strzeleckich oraz sprawności fizycznej. Bazę szkoleniową udostępniały: Zakład Karny w Gdańsku i w Sztumie, Areszt Śledczy w Gdańsku, Komenda Portu Wojennego w Gdyni, Strzelnica wojskowa jednostki wojskowej w Siemirowicach, Pływalnia Marynarki Wojennej „Flota” w Gdyni, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych w Wędrzynie, ORP „Orzeł”, jednostka wojskowa na Westerplatte w Gdańsku, Ośrodek szkolenia Polygonowego BOR w Raduczu, Centralny Ośrodek Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, Państwowa Straż Pożarna w Wejherowie, Strzelnica Garnizonowa Marynarki Wojennej w Wejherowie.

(dowód: akta kontroli str. 558-559)

Spośród 100 nowo przyjętych policjantów, 12 skierowano na szkolenie zawodowe doskonalące w zakresie umiejętności strzeleckich na strzelnicach innych formacji: w jednostce wojskowej w Siemirowicach (1), Zakładzie Karnym w Sztumie (4), a w zakresie techniki i taktyki interwencji w Ośrodku Judo i Podnoszenia Ciężarów Komendy Portu Wojennego (7).

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

3.1.3. Z bazy szkoleniowej podmiotów cywilnych korzystało 5 641 policjantów szczególnie w zakresie podwyższania sprawności fizycznej. Obiekty (sale gimnastyczne, baseny, strzelnice) udostępniały m.in. szkoły, kluby sportowe i łowieckie, urzędy miasta.

W 2011 r. 5 obiektów sportowych cywilnych (siłownie) udostępniono Policji województwa pomorskiego odpłatnie (koszt ogółem 4 188 zł), a 25 obiektów nieodpłatnie²³.

Dwie strzelnice udostępniono Komendzie odpłatnie za kwotę 3 700 zł, natomiast 17 strzelnic udostępniono nieodpłatnie²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 192-195)

Korzystanie podczas szkoleń z obiektów zewnętrznych wynikało m.in. z znacznych odległości niektórych komend od obiektów sportowych, znajdujących się w gestii Policji.

(dowód: akta kontroli str. 242)

²³ Ośrodki Sportu i Rekreacji (4), obiekty szkolne (9), Marynarki Wojennej w Gdyni (2), Straży Pożarnej (2), Szkoły Policji w Słupsku, Hotelu Sheraton w Sopocie oraz innych (6)

²⁴ Wojsko Polskie - 4, Liga Obrony Kraju - 2, Zakład Karny w Sztumie - 2, Koła łowieckie - 4, Klub sportowy w Słupsku - 1, Urząd Miasta w Bytowie - 1, KPP w Gdyni - 1, KPP w Kartuzach - 1, Szkołę Policji w Słupsku - 1.

3.1.4. Potrzeby szkoleniowe policjantów Komendant Wojewódzki zgłaszał do KGP na podstawie otrzymanych od kierowników podległych jednostek organizacyjnych informacji. Dotyczyło to szkoleń podstawowych, szkoleń dla absolwentów szkół wyższych, kursów specjalistycznych realizowanych w szkołach Policji. W badanym okresie na szkolenia:

- zawodowe podstawowe zgłoszono 678 policjantów, a szkolenie do końca czerwca 2012 r. ukończyło 513 policjantów,
- dla absolwentów szkół wyższych zgłoszono 67 policjantów, a ukończyło je 49,
- kursy specjalistyczne zgłoszono 1 714 policjantów, z których szkolenie ukończyło 1 177.

Niepełna realizacja potrzeb szkoleniowych koordynowanych przez KGP i realizowanych przez szkoły Policji i ośrodki szkolenia wynikała m.in. z: zwolnień kursantów ze służby w Policji w trakcie trwania kursu (45 osób - szkolenie podstawowe), ponownego skierowania na szkolenie kursanta po ustaniu przyczyny jego zwolnienia ze szkolenia (9 osób - szkolenie podstawowe), rezygnacji spowodowanej długotrwałą chorobą, zakończenia szkolenia w kolejnym roku w stosunku do zgłoszonych potrzeb, przeprowadzania przed szkoleniem postępowania kwalifikacyjnego, którego wynik był wyznacznikiem zakwalifikowania się na szkolenie, realizowania szkoleń w ramach edycji, których zakończenie następowało w kolejnym roku w stosunku do rozpoczęcia,

Limity miejsc na szkolenia przyznawane były przez KGP m.in. po uwzględnieniu możliwości szkoleniowych szkół Policji. *„Na rok 2012 KGP nie przewidywała realizacji szkoleń zawodowych dla absolwentów szkół wyższych, natomiast centralne doskonalenia zawodowe realizowane było (w I półroczu) wyłącznie w minimalnym zakresie...”*.

Szkolenia lokalne (podnoszące m.in. sprawność fizyczną, umiejętności strzeleckie, instruktaże) organizowane i prowadzone były w ramach KWP. Nie określano potrzeb szkoleniowych przed realizacją doskonalenia zawodowego lokalnego.

(Dowód: akta kontroli str. 161-167, 558 - 566)

W zakresie zapewnienia bazy szkoleniowej dla funkcjonariuszy nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Programy i plany szkolenia

Opis stanu
faktycznego

3.2.1. Komenda prowadziła doskonalenie zawodowe lokalne na podstawie planów i programów zajęć, które były zatwierdzane przez Komendanta Wojewódzkiego. Zbiorczy plan roczny na 2011 r., sporządzony w dniu 22.11.2010 r., obejmował dwa tematy *„sprawność fizyczna w formie zajęć piłka nożna, siatkówka, koszykówka i elementy dżudo”* oraz *„szkolenie umiejętności strzeleckich”* wymagane § 62 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego Policji²⁵ (dalej: *„rozporządzenie MSWiA w sprawie szkolenia”*). W wyniku aneksów i korekt do ww. planu wprowadzono dodatkowo 61 tematów szkoleń w różnej formie, które nie były ujęte w ww. Planie.

Plan szkoleń na rok 2012 poprzedzono przesłaniem do jednostek organizacyjnych pism zobowiązujących do przekazania propozycji szkoleń, które powinny zostać ujęte w Planie zbiorczym. Plan przygotowany został w dniu

22.11.2011 r. i obejmował 33 pozycje szkoleniowe, w tym podstawowe dotyczące sprawności fizycznej i umiejętności strzeleckich. Do planu wprowadzono 2 korekty w zakresie sprawności fizycznej oraz doskonalenia zawodowego z zakresu „interwencji wobec osób nadużywających alkoholu”.

(dowód: akta kontroli str.221-222, 401, 417-432)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że w KWP realizowano szkolenia bez wcześniejszego ich ujęcia w Planie szkoleń zawodowych lokalnych na rok 2011, stanowiącym podstawę ich przeprowadzania. Zatwierdzony przez Komendanta Wojewódzkiego Plan zawierał dwa tematy szkoleniowe: „*sprawność fizyczna w formie zajęć piłka nożna, siatkówka, koszykówka i elementy dzudo*” oraz „*szkolenie umiejętności strzeleckich*”. W czasie całego roku 2011 w KWP realizowano zadania szkoleniowe na podstawie 19 dokumentów zwanych „aneksem do planu” lub „korektą do planu”, w których ujęto 61 tematów w różnej formie (seminaria, warsztaty, konsultacje itp.). Zgodnie z § 63 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szkolenia Plan szkoleń powinien być opracowany do dnia 1 grudnia roku poprzedzającego. Ponadto tematy szkoleń mogą być ujęte w planie szkoleń po uprzednim zgłoszeniu potrzeb i programów w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego (§ 6 pkt 3 Decyzji Komendanta Wojewódzkiego w sprawie szkoleń). Z wyjaśnienia Naczelnika wynika, że Plan doskonalenia zawodowego lokalnego na rok 2011 sporządzony był w okresie zmian organizacyjnych, po likwidacji OSP. W tym czasie osoby i realizowane przez nie zagadnienia o charakterze szkoleniowym, przenoszono do WKiS. Podjęto wówczas jednorazowo decyzję, aby w Planie na rok 2011 ująć jedynie szkolenia obligatoryjne (szkolenie umiejętności strzeleckich oraz szkolenia w zakresie podnoszenia sprawności fizycznej), a następnie wprowadzać korekty.

Zdaniem NIK zmiany organizacyjne powinny być przeprowadzone w sposób niezakłócający proces planowania i właściwego przygotowania szkoleń.

(dowód: akta kontroli str.155-156, 217-222,400-403)

Opis stanu
faktycznego

3.2.2. Dla realizowanych w garnizonie pomorskim szkoleń sporządzono programy zawierające elementy określone w załączniku nr 2 Decyzji nr 509 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku z dnia 18 października 2007 r w sprawie doskonalenia zawodowego lokalnego policjantów województwa pomorskiego (zmienionej Decyzją nr 50 z dnia 8 lutego 2011 r.). Obecność na zajęciach z zakresu sprawności fizycznej dokumentowana była wpisem uczestnika w liście uczestniczących w zajęciach lub korzystających z obiektu. Sporządzano harmonogram wykorzystania obiektu sportowego, który był aktualizowany w zależności od potrzeb, w każdym miesiącu po uzgodnieniu z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi KWP. W trakcie realizowanych zajęć sportowych obecny był instruktor.

(dowód: akta kontroli str.209-220, 240-241)

Utrzymanie sprawności fizycznej policjantów, zapewniającej wykonywanie zadań służbowych potwierdzane było zaliczeniem testu, do którego przystąpiło w 2010 r.- 4 125 policjantów, a w 2011 r. 3981 policjantów oraz sprawdzianów z wyszkolenia strzeleckiego (różnej broni), w których uczestniczyło 4 928 w 2010 r. i 4026 w 2011 r. policjantów.

(dowód: akta kontroli str.193,204-205, 567-570)

3.2.3. Szkolenia podstawowe nowo przyjęci policjanci odbywali w szkołach Policji

w Szczytnie oraz w Słupsku, których komendanci informowali Komendanta Wojewódzkiego o rodzaju szkolenia, limicie miejsc oraz o terminie rozpoczęcia i zakończenia kursu. KWP delegowała funkcjonariuszy na szkolenia w określonych w ww. pismach terminach i limitach. Istniała możliwość, po zaliczeniu testu sprawdzającego, uczestniczenie w skróconym szkoleniu podstawowym. W teście uczestniczyło łącznie 140 osób.

W okresie objętym kontrolą odbyło się 12 kursów podstawowych, w których uczestniczyły 802 osoby. Kursy ukończyło 579 osób. Na niezakończonych do czasu kontroli kursach szkoliło się 181 osób. Komendant Szkoły Policyjnej informował o rozwiązaniu kursu w Rozkazie, wymieniając uczestników, którzy go ukończyli. Osoby, które nie uzyskały zaliczenia były wyłączone ze stanu słuchaczy rozkazem Komendanta – Rektora Szkoły, a następnie Rozkazem personalnym komendanta jednostki organizacyjnej zwolnione ze służby w trybie natychmiastowym (w 2011 r. zwolniono 6 osób, a do 30.06.2012 r. 4 osoby).

(dowód: akta kontroli str.320-334, 395)

Szkolenia doskonalące lokalne nowo przyjęci policjanci odbywali wspólnie z innymi policjantami, zaliczając testy sprawności fizycznej i umiejętności strzeleckich.

- 3.2.4. Proces adaptacji zawodowej nowo przyjętych policjantów Komenda realizowała na podstawie Decyzji w sprawie adaptacji zawodowej oraz „Ramowych zasad odbywania adaptacji zawodowej przez policjantów delegowanych do czasowego pełnienia służby w oddziale albo samodzielnym pododdziale prewencji Policji z dnia 19 września 2009 r.”, zatwierdzonych przez Komendanta Głównego Policji.

(dowód: akta kontroli str. 433)

Proces adaptacyjny rozpoczynany był z dniem przyjęcia policjanta do służby i obejmował w szczególności szkolenie zawodowe podstawowe, staż adaptacyjny w postaci pełnienia służby w OPP oraz wykonywanie obowiązków służbowych przy wsparciu opiekuna służbowego. Adaptacja kończyła się z upływem okresu służby przygotowawczej.

W okresie objętym kontrolą staż adaptacyjny (spośród 100 badanych) odbyło 93 nowo przyjętych policjantów w tym:

- etap szkolenia zawodowego podstawowego: 6 osób - w 2010 r., 47 - w 2011 r. i 40 - w I półroczu 2012 r.,
- etap służby w oddziale lub pododdziale prewencji: 6 osób - w 2010 r., 34 - w 2011 r. i 53 - w I półroczu 2012 r.

Różnice w liczbie przeszkolonych w poszczególnych latach wynikały z przesunięć terminów delegowania do służby w OPP spowodowanej m.in. absencją chorobową.

(dowód: akta kontroli str. 156-157).

- 3.2.5. KWP monitorowała i przeprowadziła analizy stanu realizacji zajęć w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego realizowanego, w poszczególnych komendach Policji, oraz przekazywała do realizacji wnioski wynikające z tych analiz.

(dowód: akta kontroli str. 243-255)

W okresie od 30.09.2011 r. do 04.11.2011 r. w WKiS przeprowadzony został audyt wewnętrzny Komendy w zakresie oceny realizacji szkoleń policjantów KWP w ramach doskonalenia zawodowego. Zadanie audytowe obejmowało analizę i ocenę osiągniętych wyników z punktu widzenia celowości i potrzeb

Policji pomorskiej i było to pierwsze badanie w tym zakresie. Badaniu poddane zostały m.in. zagadnienia dotyczące:

- rozpoznania i planowania potrzeb szkoleniowych,
- organizacji procesu w formach przewidzianych dla jednostek Policji,
- zmian organizacyjnych i podziału zadań w komórce,
- autoryzacji procesu.

W wyniku przeprowadzonego badania uznano stan kontroli zarządczej za wystarczający, a zalecenie pokontrolne dotyczyło „przeprowadzania ewaluacji szkoleń organizowanych w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego”.

Dla realizacji zalecenia pokontrolnego zobowiązano słuchaczy do wypełniania ankiet ewaluacyjnych, pozwalających zdiagnozować odbiór przekazanych treści i sugestii, co do zmian i oczekiwań. Na podstawie ww. ankiet sporządzano sprawozdania, w których oceniano odbiór szkolenia i uwagi słuchaczy, na podstawie których, wyciągane są wnioski zmierzające do poprawy jakości szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 206-207)

W styczniu 2012 r. komórka kontroli wewnętrznej KWP przeprowadziła w Komendzie Powiatowej Policji w Lęborku i Komendzie Miejskiej Policji w Słupsku dotyczące organizacji, planowania i przebiegu doskonalenia zawodowego lokalnego.

W celu usunięcia nieprawidłowości i uchybień w wystąpieniach pokontrolnych polecono realizację 8 wniosków skierowanych do KMP w Słupsku oraz 11 do KMP w Lęborku.

O zrealizowaniu wszystkich wniosków pokontrolnych oraz sposobie tej realizacji komendanci kontrolowanych jednostek powiadomili Komendanta Wojewódzkiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli WKiS skierował do wszystkich komendantów w województwie pomorskim pisma przypominające przepisy regulujące zagadnienia związane z doskonaleniem zawodowym lokalnym policjantów oraz zagadnienia dotyczące organizacji, przebiegu i dokumentowania szkoleń strzeleckich oraz ze sprawności fizycznej.

(dowód: akta kontroli str. 261-263, 287-302, 300-301)

3.3.Pozostałe zagadnienia dotyczące systemu szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy

Opis stanu
faktycznego

Policjanci po ukończeniu szkolenia podstawowego kierowani byli do OPP w Gdańsku wykorzystującego bazę po byłym ośrodku szkoleniowym policji w Gdańsku i do OPP w Piasecznie, w celu odbycia kolejnego etapu adaptacji zawodowej.

Decyzje o skierowaniu policjantów, odbywających staż adaptacyjny, do OPP w Gdańsku lub do OPP w Piasecznie podejmował Komendant Główny Policji. W latach objętych kontrolą z 647 nowo przyjętych policjantów, 302 policjantów odbywało adaptację zawodową w OPP w Piasecznie (46,7%), wykonując zadania na rzecz Komendy Stołecznej Policji. Wg wyjaśnienia Naczelnika WKiS skutkowało to mniejszym zabezpieczeniem miejsc zagrożonych przestępczością i wykroczeniami na terenie garnizonu pomorskiego przez blisko 5600 patroli dwuosobowych.

NIK uważa za zasadne wystąpienie do Komendanta Głównego Policji o umożliwienie odbywania stażu adaptacyjnego przez policjantów garnizonu pomorskiego w macierzystym OPP w Gdańsku, w oparciu o posiadaną bazę kwaterunkową i szkoleniową.

(dowód: akta kontroli str.413)

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości²⁶, system szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w tym bazę szkoleniową.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁷, wnosi o:

- 1) podjęcie działań zmierzających do zwiększenia liczby osób przyjmowanych do służby w Policji, zgodnie z limitami KGP, co będzie sprzyjało zmniejszeniu liczby nieobsadzonych stanowisk w garnizonie pomorskim,
- 2) terminowe opiniowanie policjantów,
- 3) przeprowadzanie wymaganych (co najmniej raz w roku) spotkań z policjantami odbywającymi adaptację zawodową.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Komendanta, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Panu Komendantowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 15 października 2012 r.

²⁶ Patrz przypis 15.

²⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82

Kontroler
Henryk Świtoński
Doradca ekonomiczny

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor
Alicja Szczepaniak

.....
podpis